

Keuze uit de aanwinsten van de afdeling Nederlandse Geschiedenis 1977-1980

Afb. 1. Beker van kristal met porseleinen geïncrusteerd portret van J. C. J. van Speijk (1802-1831). Opschrift: *Van Speijk*.

H. 9,5 cm, Diam. 8 cm.

FRANKRIJK of BELGIË, ná 1831.

Litt.: A. Westers, Six incrusted glasses from a Dutch collection, in: *Annual Bulletin of the Paperweight collectors' Association*, 1976, blz. 39.

Herk.: A. Westers, Den Haag. Aankoop 1980 (inv. nr. NG 1980-15).

Afb. 2. Odeurflacon van kristal met porseleinen geïncrusteerd portret van J. C. J. van Speijk (1802-1831). Opschrift: *Van Speijk*.

H. 7,5 cm, Br. 5,5 cm.

FRANKRIJK of BELGIË, ná 1831.

Merk: MT (aan de achterzijde van het portret).

Litt.: A. Westers, Six incrusted glasses from a Dutch collection, in: *Annual Bulletin of the Paperweight collectors' Association*, 1976, blz. 39.

Herk.: A. Westers, Den Haag. Aankoop 1980 (inv. nr. NG 1980-14).

Afb. 3. PIETER DE JOSSELIN DE JONG (St. Oedenrode 1861-1906 Amsterdam).

Groepen aan de rechterzijde der vergaderzaal van de Tweede Kamer.

Pen in zwart, 26 x 50 cm. Gesigneerd.

Opm.: Voorgesteld zijn van links naar rechts de kamerleden Beelaerts van Blokland, Schaepman, Van der Schrieck, Keuchenius, De Savornin Lohman, Godin de Beaufort, Bahlmann, Mackay en Smeele. Behoort tot een serie van parlementaire portretten, die De Josselin de Jong maakte in opdracht van het weekblad *Eigen Haard* tijdens de debatten in de Tweede Kamer over de grondwetsherziening 17 februari-17 juni 1887.

Litt.: *Eigen Haard* 1887, blz. 331.

Herk.: Veiling De Zon, Amsterdam 13-6-1978, nr. 4765.

Aankoop 1978 (inv. nr. NG 1978-79).

Afb. 4. Kan van bruin geglaazuurd aardewerk.

H. 25 cm.

Epe, C. J. LANOOPY (1881-1948), ca. 1936. Gemerkt: C. J.

Lanoopy.

Opm.: Op 2 oktober 1935 viel Italië Ethiopië binnen. De kan is vervaardigd ter herdenking van de uitzending van een Nederlandse Rode Kruis ambulance naar Ethiopië op 3 december 1935; met de wapenschilden van Nederland en Ethiopië en de namen van de negen deelnemers. In een ovaal medaillon het opschrift: *Nederlandsche Roode Kruis Ambulance naar Ethiopië onder leiding van Dr. Ch. W. F. Winckel Arts, 3 December: 1935 van Rotterdam 23 December te Addis Abeba.*

Herk.: J. M. Bos, Arnhem.

Aankoop 1977 (inv. nr. NG 1977-2).

Afb. 5. Theepot van groen geglaazuurd porselein met reliëf-decor van de landkaarten van Nederland en Nederlands-Indië en opschrift *Je maintiendrai - Ik zal handhaven*; de dekselknop is in de vorm van een gehelmde soldatenkop.

H. 13,5 cm.

MAASTRICHT, MOSA, ca. 1939. Gemerkt: Mosa.

Herk.: Veiling Sotheby Mak van Waay, Amsterdam 27-2-1979, nr. 1729. Aankoop 1979 (inv. nr. NG 1979-12).

Afb. 6. ANTON VAN ANROOY (Zaltbommel 1870-1949 Londen).

Herdenkingsplechtigheid georganiseerd door het comité 'Neerlands Vrijheidsdag' van de inval van de Duitsers op 10 mei 1940, één jaar later, op 10 mei 1941, temidden van ruïnes van de Nederlands Hervormde Kerk te Londen. Aquarel, 35 × 45 cm. Gesig-neerd en gedateerd: *A. van Anrooy 1941*.

Opm.: Deze aquarel werd aan de toenmalige minister-president mr. S. Gerbrandy aangeboden door Ir. P. F. S. Otten.

Litt.: *Vrij Nederland* 23 mei 1942, blz. 519, met afb.

Herk.: Erven prof. mr. S. Gerbrandy; Veiling De Zon, Amsterdam 16-9-1980, nr. 3002, met afb. Aankoop 1980 (inv. nr. NG 1980-22).

Afb. 7. MAAIKE BRAAT-ROLVINK (geb. Arnhem 1907). Walcheren tijdens de inundatie, bij het herstel van de dijken na de bevrijding. Opschrift: *Nollendijk, Vlissingen*.

Aquarel, 34 × 48 cm. Gesig-neerd en gedateerd: *Maaïke Braat '45*.

Opm.: Vervaardigd tijdens een rondreis in de zomer van 1945 langs de verwoeste gebieden in Nederland.

Herk.: Geschenk van mevr. M. Braat-Rolvink, Amsterdam, 1980 (inv. nr. NG 1980-19).

Afb. 8. Voorraadpot van steengoed, in slibtechniek versierd met dunne banden. Het dikke bruin-zwarte glazuur loopt in dikke druppels uit op de onderkant van de pot.

H. 24 cm, Diam. 13 cm.

CHINA, ca. 1600.

Herk.: Opgedoken uit het wrak van de Witte Leeuw, gezonken bij St. Helena in 1613; Robert Sténuît, Brussel (inv. nr. schervencollectie Witte Leeuw 12116-w).

Afb. 9. Beteldoosje van porselein, het deksel beschilderd in onderglazuurbloem met rozen en rotsjes en op de zijkanten ovale medaillons met bloemtakjes omgeven door een meander motief.

H. 6,5 cm, Br. 6 × 12,3 cm.

CHINA, Wan Li periode (1573-1619).

Herk.: Opgedoken uit het wrak van de Witte Leeuw, gezonken bij St. Helena in 1613; Robert Sténuît, Brussel; Veiling Sotheby, Londen 15-3-1977, nr. 83. Aankoop 1977 (inv. nr. NG 1977-121 w).

Afb. 10. Wijnkopjes van porselein, beschilderd in onderglazuurbloem met een fries van gestileerde blaadjes met daaronder een fries met spiraaltjes.

H. 5 cm, Diam. 3,8 cm.

CHINA, Wan Li periode (1573-1619).

Opm.: Eenzelfde kopje komt voor in de kunstkast van Gustav Adolf IV van Zweden, samengesteld vóór 1632 door de koopman/diplomaat Philipp Hainhofer (J. Böttiger, *Der Kunstschrank Gustav Adolfs*, Stockholm 1910, blz. 27, fig. 23).

Herk.: Opgedoken uit het wrak van de Witte Leeuw, gezonken bij St. Helena in 1613; Robert Sténuît, Brussel; Veiling Sotheby, Londen 15-3-1977, nr. 47. Aankoop 1977 (inv. nrs. NG 1977-128w en 133w).

Afb. 11. Gelakt lederen schild met de naam en het wapen van de familie Happart.

Diam. 54,4 cm.

JAPAN, ca. 1650.

Opm.: Gabriel Happart was in 1653-'54 opperkoopman op Deshima; andere leden van deze familie waren in die tijd als predikant op Formosa werkzaam.

Herk.: Kunsthandel J. J. van

den Berg, Dordrecht. Aankoop 1978 (inv. nr. NG 1978-92).

Afb. 12. Beurs van zwart fluweel, waarop borduursel in goud- en zilverdraad en in zijde; binnenzak van zeemleer. Opschrift in geborduurde letters: *Francois Louis Vander Wiellen en Constantinopoli 1696*.

H. 10,5 cm (dicht), 16,5 cm (geopend), Br. 19,3 cm.

TURKIJE (?), 1696.

Herk.: Veiling Christie, Laren 20-10-1980, nr. 4462. Aankoop 1980 (inv. nr. NG 1980-23).

Afb. 13 en 14. Houwer of statiezwaard. Gevest, oirband en mondblik in suassa-shakudotechniek; de kling aan beide zijden geëst met bloemranken; de houten schede is bekleed met vissehuid.

L. 80,5 cm.

CHINA OF JAPAN EN NEDERLAND, einde 17de eeuw.

Opm.: Heeft toebehoord aan mr. Johannes van Leenen (1643-1721), raad-extraordinaaris-ambassadeur te Ispahan (Perzië) bij de shah Soleyman. *Litt.*: F. Valentijn, *Oud en Nieuw Oost-Indiën*, deel 5, eerste stuk, Dordrecht-Amsterdam 1726, blz. 250 e.v.

Herk.: Veiling Sotheby Mak van Waay, Amsterdam 4-9-1978, nr. 2534. Aankoop 1978 (inv. nr. NG 1978-99).

Afb. 15. Bord van porselein, beschilderd in rose en goud met een allegorie voorstellende de verheerlijking van Batavia. Diam. 28 cm.

CHINA, ca. 1750.

Litt.: D. Howard and J. Ayers, *China for the West*, London-New York 1978, vol. I, pl. 198. *Herk.*: Veiling Drouot, Parijs 25/26-3-1980, nr. 39, met afb. Aankoop 1980 (inv. nr. NG 1980-11).

Afb. 16. Mal van brons, in de vorm van een leeuwepkop. H. 23 cm, Br. 19,5 cm. NEDERLAND, vóór 1743. *Opm.*: Mogelijk bestemd voor het vervaardigen van loden tuinornamenten in parken en tuinen rondom Batavia. Afkomstig van het v.o.c. schip de *Hollandia*, in 1743 gezonken bij de Scilly-eilanden. *Litt.*: *Handleiding bij de tentoonstelling Prijs der Zee*, Rijksmuseum, Amsterdam 1980, blz. 31. *Herk.*: Rex Cowan, Londen. Aankoop 1979 (inv. nr. NG 1979-164 H).

Afb. 17. NICOLAAS VAN SWINDEREN (werkz. Den Haag 1730-1760). Penning van zilver, geslagen in 1740 bij het derde eeuwfeest van de uitvinding van de boekdrukkunst door Laurens Jansz. Coster. Diam. 5,6 cm. *Opm.*: Afkomstig van het v.o.c. schip de *Hollandia*, gezonken in 1743 bij de Scilly-eilanden. Maakte deel uit van de verzameling boekdrukenbenodigdheden mogelijk bestemd voor een nieuw te stichten drukkerij in Batavia. *Litt.*: *Beschrijving van Nederlandsche Historiepenningen ten vervolge op het werk van Gerard van Loon*, derde stuk, Amsterdam, 1827, nr. 147; *Handleiding bij de tentoonstelling Prijs der Zee*, Rijksmuseum, Amsterdam 1980, blz. 32. *Herk.*: Rex Cowan, Londen. Aankoop 1978 (inv. nr. NG 1978-76 (H 1317)).

Afb. 18 en 19. FREDERIK JÄGERSCHIÖLD (werkzaam ca. 1770). Gezicht op de stad Paramaribo en het Fort Zelandia in Suriname met talloze gepaviseerde schepen op twee aaneensluitende

bladen. Opschrift op het eerste blad *Gezicht van een gedeelte der Stad Paramaribo en het Fort Zelandia in Rio Suriname*, op het tweede blad *Vervolg van 't Gezicht der Stad Paramaribo en het Fort Zelandia in Rio Suriname*; op beide bladen (vrijwel gelijk luidend) *Opgedragen Aan den WelEdele Gestrenge Heer Jacob Andries van den Velden, Luytenant Colonel & Capiteyn ter Zee door zijn W.E.G. onderdaenige dienaar & (thans) 3de stuurman Fredrik (de) Jägerschiöld (dn 8ste Maart) 1772*. Aquarel, elk 34 × 66 cm. *Herk.*: Antiquariaat S. Emmering, Amsterdam. Aankoop 1980 (inv. nr. NG 1980-2a en b).

Afb. 20. RIN SHIHEI (1738-1793), toegeschreven aan. Vijf Hollanders aan de maaltijd. Nagasaki-e (in Nagasaki gedrukte houtsnede), 30 × 38,4 cm; opschrift: *Hollander en Deze print is zuiver gedrukt*. *Litt.*: C. R. Boxer, *Jan Compagnie in Japan 1600-1817*, Den Haag 1936, blz. 83-84; Hiroshi Higuchi, *A complete collection of Nagasaki prints*, Tokyo 1971, pl. 107-109. *Herk.*: Veiling Lempertz, Keulen 6-12-1978, nr. 278. Aankoop 1978 (inv. nr. NG 1978-110).

Afb. 21-23 en omslag. KAWAHARA KEIGA (werkz. te Nagasaki, begin 19de eeuw). Drie voorstellingen van de handel op Deshima: het wegen van handelswaar, de verkoop van laken en het lossen van een Hollands schip. Makemono, geschilderd op Japans papier, 27,5 × 123 cm, elke scène 22,5 × 35,5 cm. *Opm.*: De complete serie van tien scènes is aanwezig in het Nagasaki Prefectural Art Museum. *Litt.*: *Nagasaki Yokohama*;

Edo jidai zushi, nr. 25, Tokyo 1976, pl. 65. *Herk.*: J. R. Terry, U.S.A. Geschenk van de Rijksmuseum-Stichting, 1980 (inv. nr. NG 1980-24).

Afb. 24. Een Chinese geletterde ambtenaar van de Chinese nederzetting te Deshima. Kakemono op papier, beschilderd in inkt en kleuren, 126,5 × 47,4 cm. JAPAN, ca. 1800. *Opm.*: Kenmerkend voor de Chinese geletterde zijn o.a. de welverzorgde lange vingernagels. De rode pluim met de gele knop op zijn hoofddekseel wijst op een bepaalde ambtenarenrang. Waarschijnlijk geschilderd voor de Nederlandse markt. *Herk.*: Prof. dr. C. Ouwehand, Zürich. Aankoop 1977 (inv. nr. NG 1977-9).

Afb. 25 en 26. Gelakt houten vaas met deksel. Op de buik voorstelling van een driemaster aan de ene zijde, een verrekijker en een medaillon met een mannen- en vrouwenfiguur aan de andere zijde. H. 44,3 cm, Diam. 29,7 cm. JAPAN, 1ste helft 19de eeuw. *Herk.*: Kunsthandel J. J. van den Berg, Dordrecht. Aankoop 1978 (inv. nr. NG 1978-93).

Afb. 27. Schotel van porselein, beschilderd in onderglazuurblauw met de landkaart van Japan (in hoog reliëf) met de namen van de provincies (in wit op blauwe cartouches) en daimyaten (in blauw op de witte ondergrond) en twee buitenlandse schepen voor de kust. Op de ronde en de rechthoekige cartouche een opschrift dat in vertaling luidt: *Schepen van vreemde landen, die dag en nacht ons hart met zorg vervullen ten aanzien van de rust onder het volk, gij barbaren! Keert onmiddellijk op*

staande voet terug. Gij weet, dat Ons land, het land is waar de goden verblijven, maar waarom dan toch wilt gij het aanvallen!

39,4 × 45,7 cm.

JAPAN, ARITA, 2de kwart 19de eeuw. Gedateerd: (in vertaling) vervaardigd in de periode van Tempô van ons Rijk (1830-1849).

Opm.: De periode van Tempô werd gekenmerkt door politieke spanningen zowel binnenlands als ten aanzien van de buitenlandse mogendheden. De Nederlanders waren de enige Europeanen die contacten onderhielden met Japan. Pas in 1854 gaf Japan zijn isolement op door het sluiten van verdragen met Amerika, Engeland, Rusland en Nederland.

Herk.: Veiling Christie, Londen 27-3-1979, nr. 65, met afb. Aankoop 1979 (inv. nr. NG 1979-19).

Afb. 28. OBUNSAI (Nagasaki, ca. 1830).

Een Nederlandse ambtenaar, mogelijk de oppermeester (arts) Philipp Franz von Siebold (1796-1886), die een brief dicteert aan een schrijver. Naast de schrijver een Hollandse bediende met kop en schotel in de hand, een jongen met rode muts en een figuur, die van achteren is gezien. Kakemono, geschilderd op zijde, 100 × 35 cm. Gesigneerd: *Obunsai*.

Herk.: Veiling Mak van Waay, Amsterdam 17-10-1972, nr. 2481; Erven J. N. Streep, New York. Aankoop 1978 (inv. nr. NG 1978-14).

Afb. 29. ABRAM ('Ab') SALM (Amsterdam 1801-1876 Amsterdam), toegeschreven. Gezicht op de suikerfabriek 'Kemanglen' bij Togal (Midden Java); links het administrateurshuis met de Nederlandse vlag ervoor.

Doek, 80 × 106 cm.

Opm.: Salm verbleef tussen 1867 en 1871 op Java. De suikerfabriek was in 1841 opgericht door de oud-kolonel Th. Lucassen.

Litt.: *Verslagen en aanwinsten 1968-1969 van de Stichting Cultuurgeschiedenis van de Nederlanders Overzee*, blz. 48-49, met afb. (onjuiste toeschrijving aan Hesselaar). *Herk.*: Mevrouw Y. Valck Lucassen-Zichy, Den Haag. Geschenk van de Rijksmuseum-Stichting, 1980 (inv. nr. NG 1980-4 = A 4777).

Afb. 30. Album met lederen boekband, versierd met verguld zilveren beslag. In het midden een ruitvormige versiering waarin een ovaal medaillon met het monogram M J T; in de hoeken ronde medaillons met in blauw email de namen SUMATRA, BEDAGEI, PADANG en DELI.

H. 42,5 cm, Br. 32,5 cm, D. 6,3 cm.

VOORSCHOTEN, J. M. v. KEMPEN en Zonen, 1887. Merken: staande leeuw met 1 (= Nederland, eerste gehalte), Mercuriuskop met c (= Keurkamer Den Haag), D (= jaarletter voor 1887), J v K (= meesterteken J. M. van Kempen en Zonen te Voorschoten).

Opm.: Het album bevat een geaquarelleerde titelpagina met het opschrift *De administrateurs van de Maatschappij Arendsborg aan den heer Marinus Johannes Tiele ter herinnering aan zijn verblijf op Deli en Bedagei 1877-1887* en éénentwintig carte de visite-portretten van de medewerkers van Tiele op Sumatra. M. J. Tiele, hoofdadministrateur van de Tabak Maatschappij Arendsborg, wordt beschouwd als één van de vernieuwers van de tabakscultuur.

Herk.: Verz. K. A. Citroen, Amsterdam. Aankoop 1979 (inv. nr. NG 1979-112).

Afb. 31 en 32. Djati houtkapperij Ngoro Goenoeng bij Bodjonegoro (residentie Rembang), twee details van een panoramafoto van zeven aaneensluitende opnamen in djatihouten lijst, ca. 1890. 59 × 231 cm (het geheel met lijst).

Herk.: Veiling De Zwaan, Amsterdam 31-3-1980, nr. 5335. Aankoop 1980 (inv. nr. NG 1980-10).

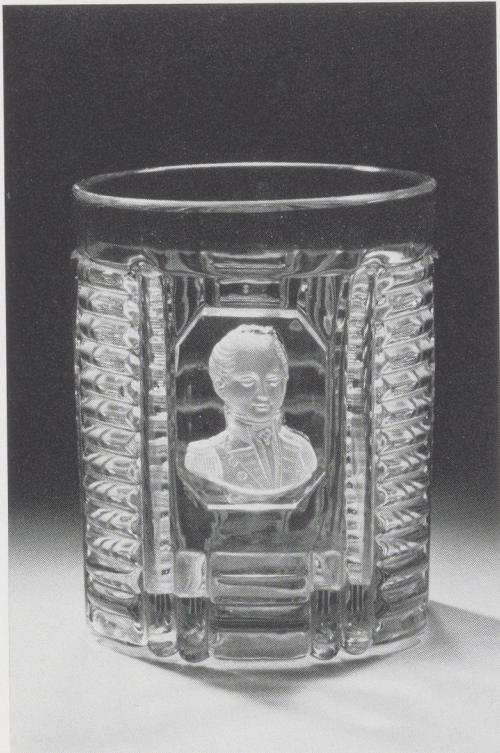
Afb. 33. Tafelstuk van zilver, voorstellende de Sri-Billiton met lauwerkrans en attributen ontleend aan het werk in de tinmijnen. Rondom het voetstuk vier medaillons met voorstellingen van de arbeid in de tinmijnen en één met het opschrift: *Beambten en mijnwerkers der Billiton maatschappij aan hunnen hooggeachte chef J. Ph. Ermeling ter gelegenheid van zijn 70ste verjaardag 21 januari 1901*. Onderaan het opgaande deel een medaillon met het gegraveerde portret van Ermeling.

H. 78 cm, Br. 69 cm, D. 57 cm. VOORSCHOTEN, J. M. v. KEMPEN en Zonen, 1900.

Merken: lopende leeuw met 2 (= Nederland, tweede gehalte), Mercuriuskop met c (= Keurkamer Den Haag), Q (= jaarletter voor 1900), v. K (= meesterteken firma J. M. van Kempen en Zonen te Voorschoten) en fabrieksmerk: J. M. v. Kempen en Zonen.

Opm.: Generaal-majoor der genie b.d. J. Ph. Ermeling (1831-1921) trad in 1879 in dienst van de Billiton Maatschappij en was tot 1903 Vertegenwoordiger der Maatschappij in Nederlandsch-Indië.

Herk.: Veiling Mak van Waay, Amsterdam 28-4-1977, nr. 821. Aankoop 1977 (inv. nr. NG 1977-109).

1

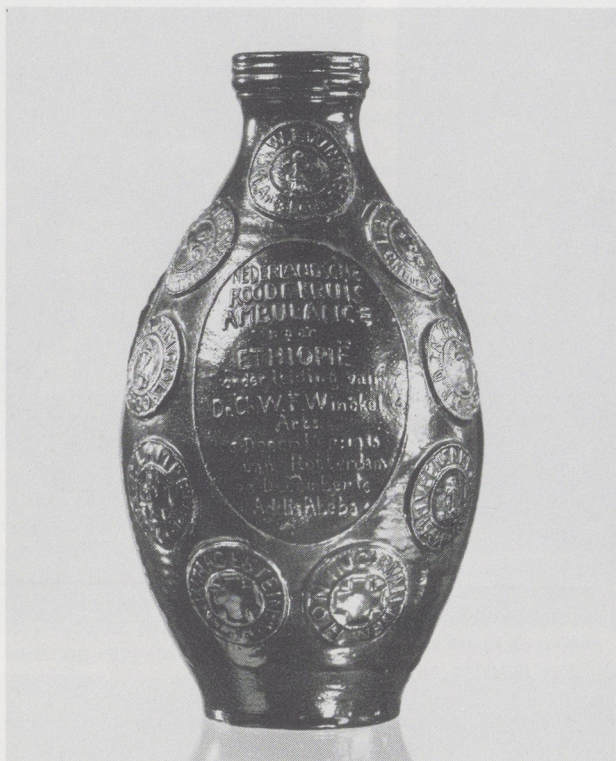
2

3

(260. m. 1007)

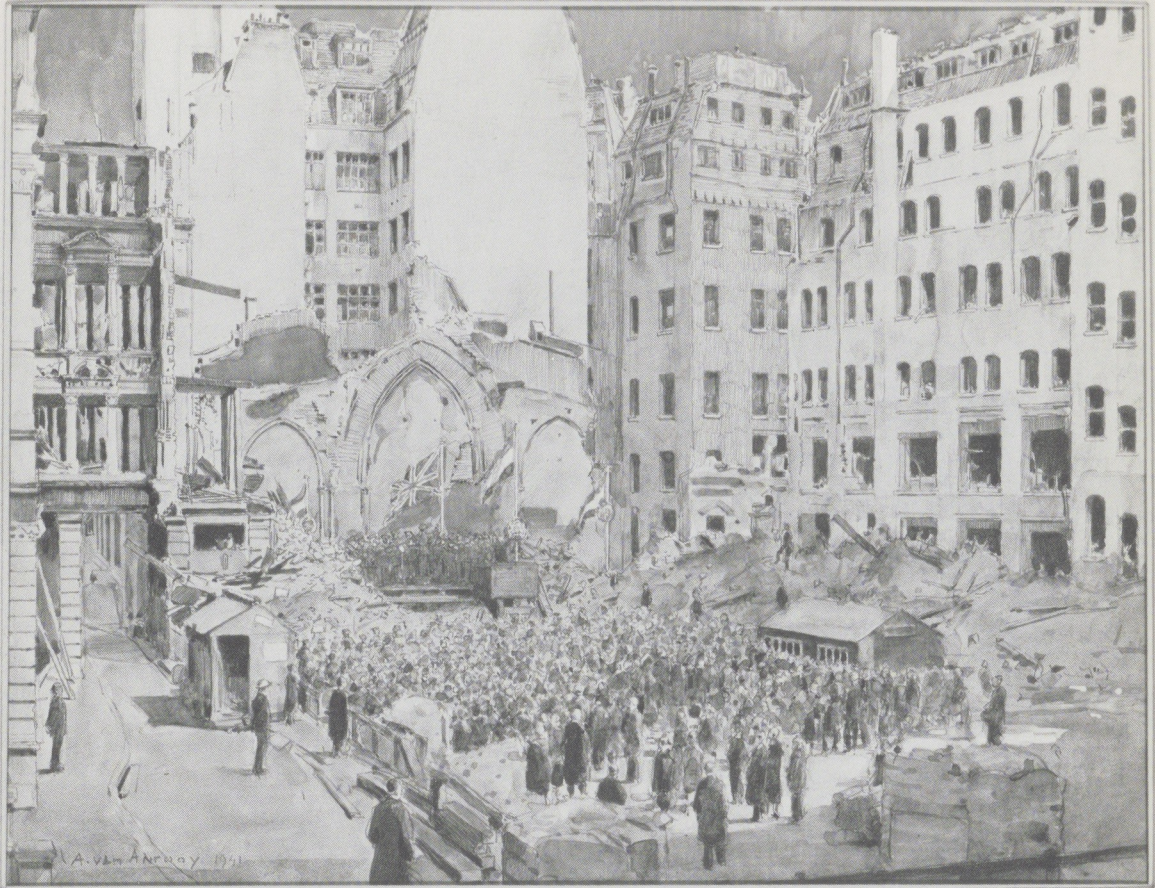
(1)

4

5

6

7

8

9

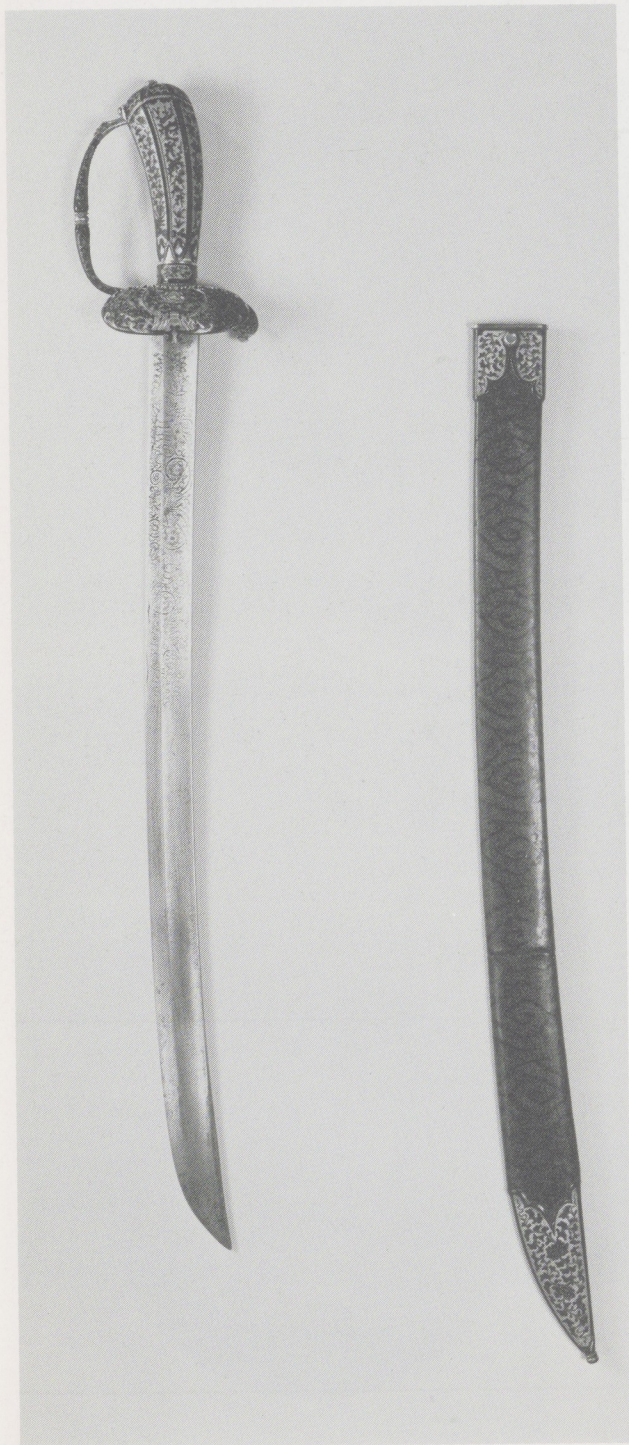

10

11

13

14

15

16

17

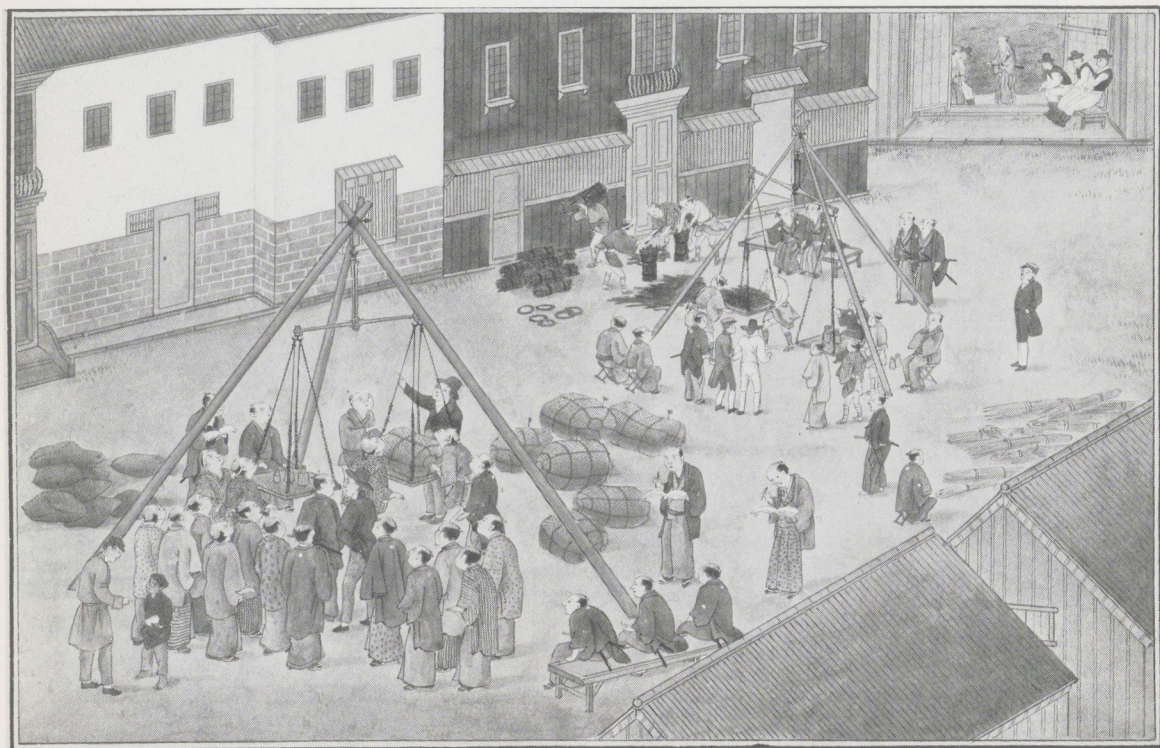
18

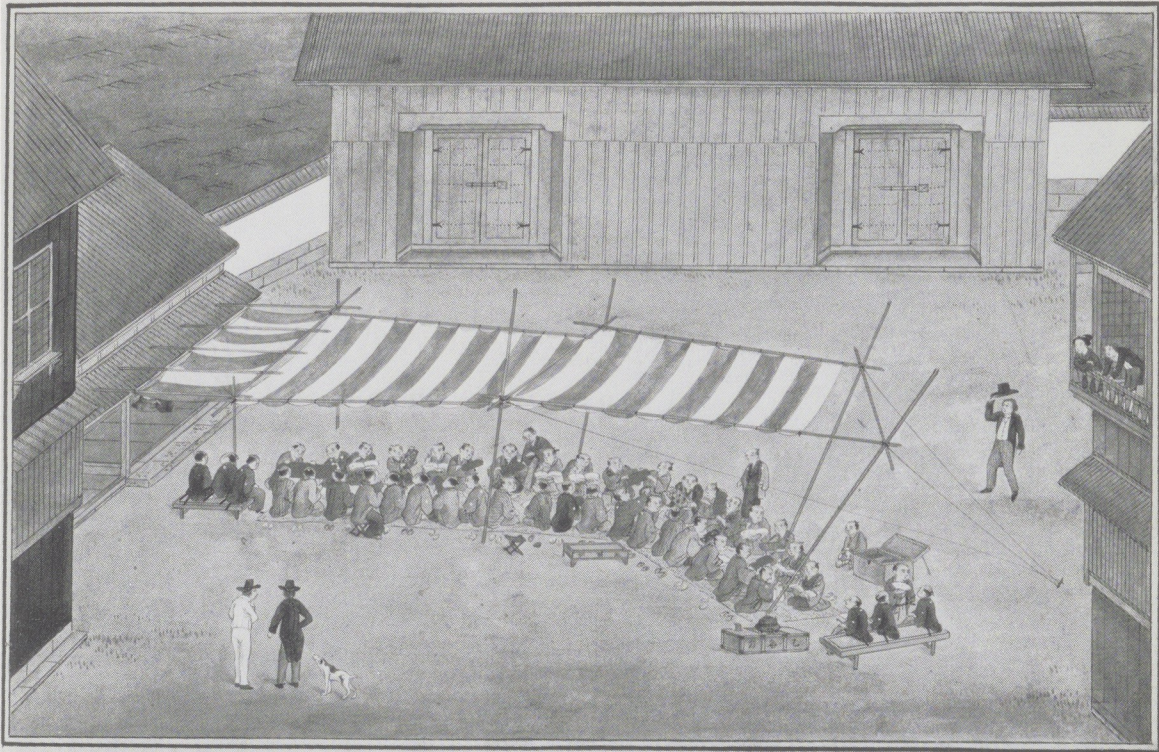
19

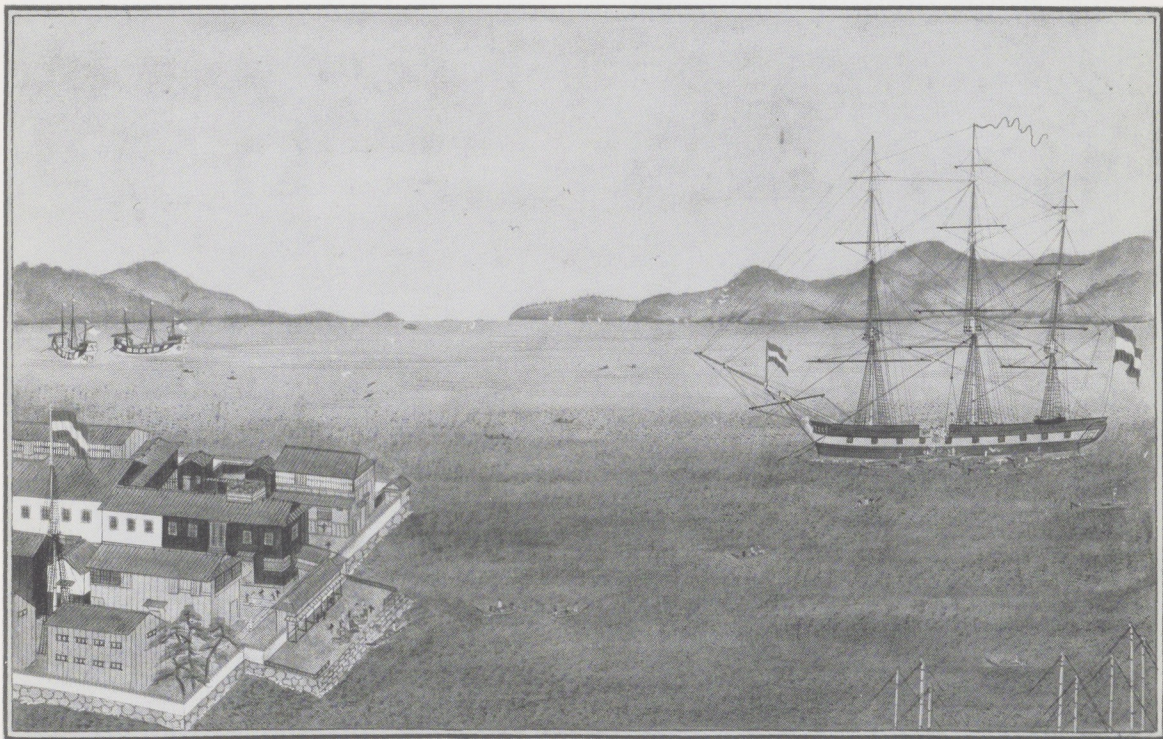
20

21

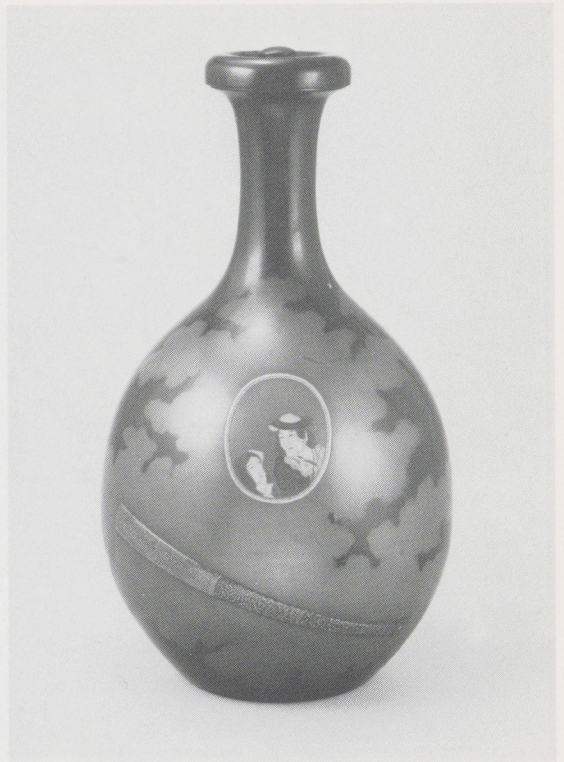
22

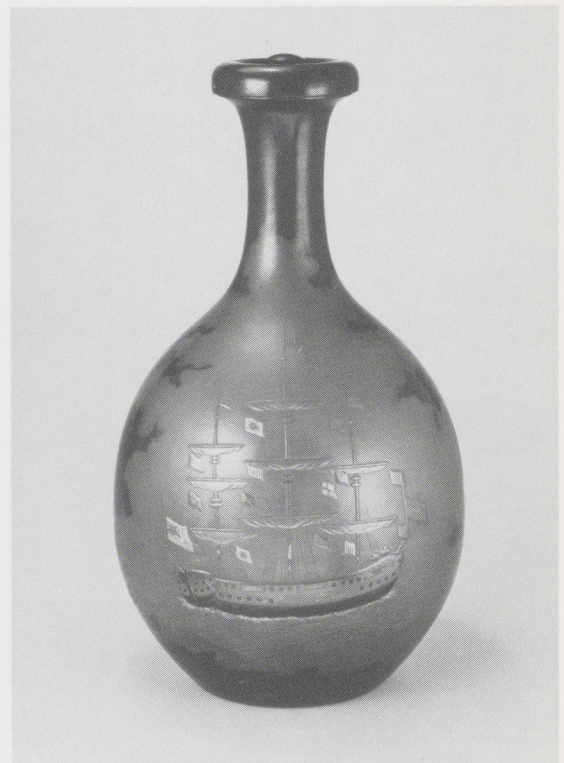
23

24

25

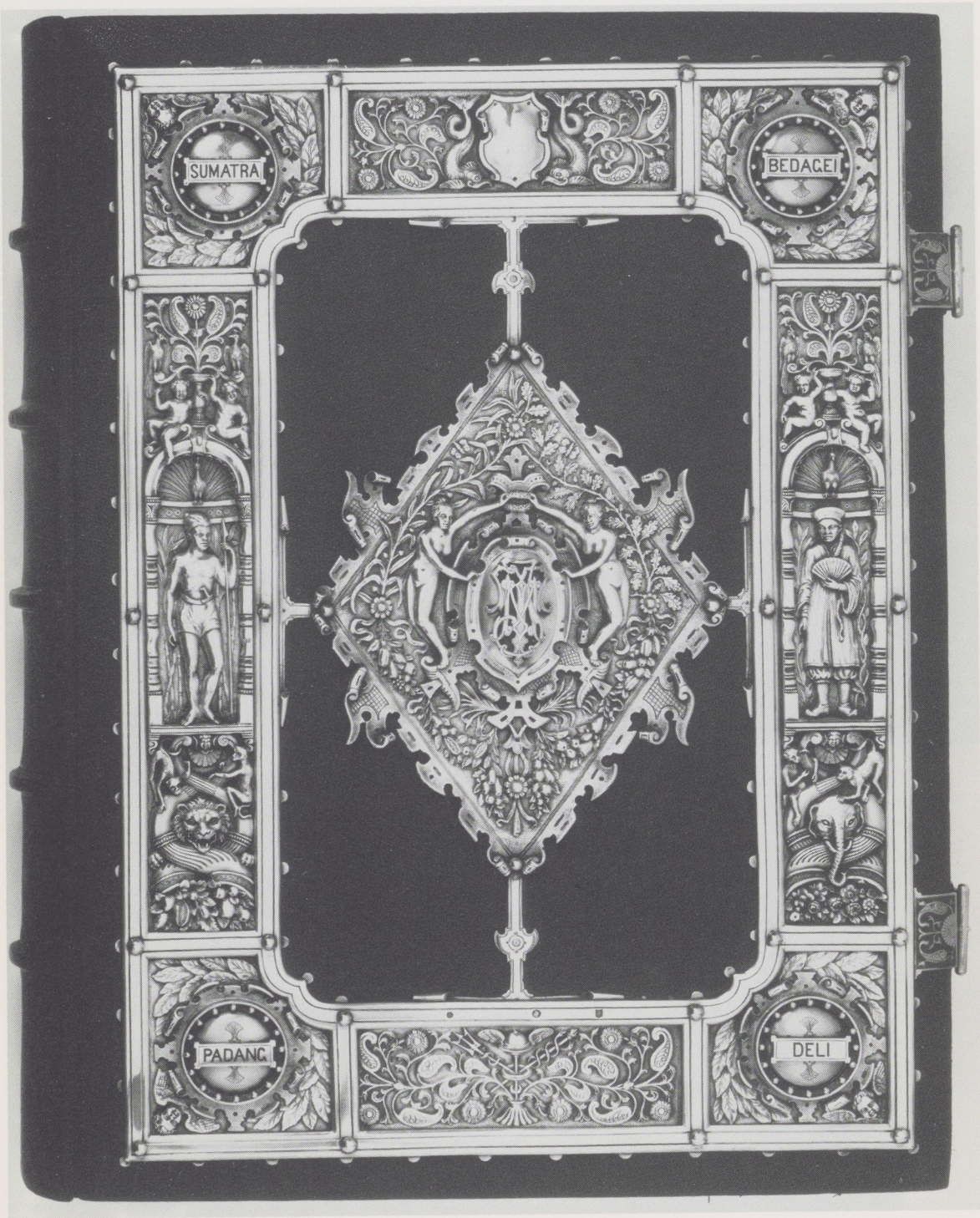
26

横文尉鳥

31

32

